

<p>ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD) 21 martie st. v. 5 aprilie st. n.</p>	<p>Înse în fiecare duminică. Redacțiunea : Strada principală 375 a.</p>	<p>Nr. 12.</p>	<p>A N U L XXVII. 1891.</p>	<p>Prețul pe un an 10 fl. Pe 1/2 de an 5 fl.; pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei</p>
--	---	----------------	---------------------------------	---

In visul nopții.

In visul nopții câte-odată
Ved încă fața ta;
Dar tot mai rar mi se arată,
Încep a o uita.

Acuma nu mai știu cum sună
Nici glasul ce-am iubit;
Veți, anii care se adună
De tot mi te-au răpit.

Și din trecute-fericire
Se stinge ca un vis
Și cea din urmă amintire
Și ultimul suris.

Matilda Poni.

Ancuța dintre Prunturi.

— Novellă. —

Vereii mele Sofia Caudiano.

(Încheiere.)

«Ce vrei? Sunt astăzi femeie de peste treizeci și opt de ani, la Haralambie și cu toate greutatele ce am întimpinat, cu toată rușinea ce am pățit, nu știu decât am putut să uit măcar o iotă, din vorbele cu înțeleș, din strânsorile în brațe, din pupăturile dulci și aprinse de pare că și astăzi îmi ard gura. Le-am plătit scump, dar am iubit. Pământul îmi sboră de sub picioare, vremea se întorce înapoi și me simt întinerită, veselă și slobodie ca atunci, ca în ciasul când îmi lipii buzele și sărutai pe Dinu întieș-dată.

— »Sculați-ve! Aide să jucăm, chemați femeile și fetele vóstre; faceți focul mare să vie lăutarii... »Dar nu, opriti-le, — țineți-ve copilele d'apropo, — »feriți-le de dogorea care m'a ars pe mine; Dumne-deu păzescă pe totă tata să mai calce pe o asemenea cale, căci mult e aspră, mult e grea!»

Pentru întea oră vedusem pe Dinu la clacă și spun, în curățenia sufletului, că mi se lipise de inimă; îmi era drag ca vederile, par că-l cunoscusem de o mie de ani. Uitasem mamă, uitasem tată pentru el și pentru copilul nostru. Nu țineam socotelă nici de ponosul ce purtam, nici de gura lumii. Când îmi

zimbiau ei, me vedea Ddeu. El știea decât eu aveam trebuincioșele, dar trăiam mulțumită. Între copil și între Dinu, când stam sub umbra salcâmului, mi se părea că se bucurau florile, că se înveseliă sorele dimpreună cu mine.

Într'o zi, îmi desfășasem copilul și stam, în bătaură, pe rogojină; gungurise, se gândacise atât, că aruncase de pe el toate țolele; eșise din fașe ca un melc din cogie; să nu-l întărit, îl lăsasem cum eră și me căsniam să-l adorm, susuindu-l pe brațe. Rada Năsturel, vecina mea, puse un picior pe polișiora dela pârlez, se uită la mine peste gard și rîdea.

— Dar ce tot rîdi, lea Rado? îi dîsei eu, ce te uiti la mine ca la urs, ce, or n'ai mai vedut oameni?

— Ba am mai vedut, fa Ancuțo, dar me uit și eu fiind că am ochi.

— Decă ai, plimbă-i unde-ți place, iar nu prin bătăturile oamenilor; ești femeie în totă firea, nu stă bine să rîdi așa în neșcere.

— Dar tu în totă firea ești? Stai ca o blândă, îți dădăcești brósca de copil, în loc să-i pui piciorul după cap.

— Știi că ești cam ne-a într'o parte, lea Rado, ce ai tu cu copilul meu?

— Eu n'am nimica, dar... vai de tine.

— E reu de mine?... Dar ce, fă?

— Apoi bine, Cuțo, știi că n'am cređut să fii atât de próstă; s'a îngroșat gluma, trebuie să-ți spun curat, uite: Dinu e la primărie, își face furmele, vrea să ia pe Rița Despei; na, iacă, acum știi de ce rid ia așa, dorme pământul.

Sării ca fulgerul. Nu știu când me sculai de jos, nu știu când luai copilul de subțioră, nu știu când me trezii ajunsă la drumul cel mare. Amuțisem, îngalbenisem, par că me opărise, îmi dase cu cenușe în ochi de-mi periseră vederile. Auđisem, destul de lămurit, acea ce-mi spusese Rada și, cu toate acestea, nu mi venia nici să cred, nici să mai stau să mai cercetez deslușit. Până să sosescă Dinu, îmi mușcam mâinile să-mi înabușesc țipetele, altfel, aș fi răcnit ca o leică. În dreptul hanului me întelnii, față în față, cu Dinu, — părea liniștit ca și cum s'ar fi întors dela muncă; nădușela îi pică de pe frunte, ochii erau țintiți înainte pe cale și pe mine, părea că nici me vedea. Eu me repeđii spre densul; el se dete în lături; abaterea acéstă, dinaintea mea, îmi băgă un fier ars la inimă.

El, să nu me vedă? — Îl strigai odată, se făcu că nu m'aude; îl strigai a doua oră, iar așa; în sfērșit a treia oră, perđendu-mi răbdarea, răcnii de dudui pământul:

— Dinule, te însori?

— Da, Cuță, răspunde dânsul nepăsător; ei și ce-ți pasă ție d'asta?

— Ce-mi pasă mie, nu veți cu cine vorbești, uiți copilul ăsta?

— Haide, haide, e de gēba, n'am vreme de vorbă cu tine, me mai lasă in pace femeie, caută-ți de drum creștină.

— Cum, nu me mai cunoști, nu ții socotelă de prăpastia in care m'ai aruncat, unde vrei să me duc eu in halul ăsta?

— Ci ca fugi fa incolo și me lasă, ce vrei tu cu mine?

— Vreau să ne cununăm după cum mi-ai făgăduit, vreau s'astup odată gura lumii, căci mi s'a urit de când, din pricina ta, me sfășie toți din toate părțile.

— Decă te sfășie, te sfășie din pricina ta și a faptelor tale, ce ți-am făcut eu silă, m'am legat eu de capul teu, ți-am rupt eu mânecile?

— Ia sēma cu cine vorbești, Dinule, strigai eu, apucându-l de mâni, să lăsăm gluma la o parte, me spării, me cutremur, mor...

— Asta vreu și eu fa, să sfērșim, să te lași de mine, strigă dânsul, smucindu-se din mâinile mele. Ci ca du-te corbilor, că acū me faci să-ți dīc câte sūnt pe cer; piei, hai, nu me 'nebunī c'apoi șcii: Bōla cānescă e voinicescă. Șterge-o, când ți dīc, căci de nu, voi rupe o smetie de colea, din salca asta și dau, de nu me uit, te fac țandări.

— Nu me bate, Dinule, unde să me duc, ingānai eu plāngēnd.

— Du-te unde șcii, că eu n'am nimic de împărțit cu tine; ai umblat ca o desmetică, din sat in sat, până trebuia să dai odată de dracu. — Ce ai căutat, ai găsit. Ai nas să te iau de nevastă, să intru in card eu o snamă, cu o sārăbie, cu o haimana, care s'a legat de mine, ca beleōa de capul Romānului?!

— Nu me 'nvinovăți, Dinule, șcii cât mi-ai fost de drag și cât m'am impotrivit ție, până...

— Taci și veți-ți de drum, ce-mi ții calea cu șușoiul in brațe și te miorțăești aci in drum de sgăeșce lumea ochii la tine? Ai 'nebunit? Ia-o iute la sânetōsa, ori vrei să-ți dau de cheltuielă după cēfă, să me ții minte cât îi trăi? M'ai auđit? Du-te.

— Lasă-me, lasă-me să stau lângă tine, Dinule, unde să me duc, când tu-mi ești atât de drag?

— Sânetate, ți-o trece și ție, cum trecut-a altora, că dōr dragostea nu e gālbēzā să mori din pricina ei. Ci ca lasă-me odată in pace, femeie.

— In genunche inaintea ta me rog, ca lui Dđeu, să nu me gonești, să me lași să mor lângă ușa ta.

— Ba e vorbă, îi muri la ușa tată-teu, că ți-o fi mai bine.

— Nu te 'mpetri, nu erai aștel, Dinule, adu-ți amintē că ești tată al copilului ăsta, că sūnt mama lui, adu-ți amintē...

»Nu mai puteam dīce un cuvēnt, plāngeam cu doue șirōe de lacrimi; pērul imi căduse pe tample și copilul ca și cum imi înțelegea pāsul, plāngea și el. Când continuai, când putui zări naintea ochilor, vēđui pe Dinu, ședēnd pe gānduri, la cāțiva pași departe de mine. Peste puțin incepū a se mișcă, a pāși cu binișorul. — Mi-aruncă ștergarul ăsta in colțul căruia se aflau cāțiva gologani, — cu ei imi ținui viēța câteva dīle in urmā.

»Multă vreme nu mai ndrăznii să-mi scot capul in lume; par că eram un ciuhurez; imi erā rușine să dau ochi cu copiii, nici cum cu ōmenii și mai ales cu pārinții mei. Am dus, d'atunci, o viēță pe care n'o doresc nici dușmanilor. De s'ar vedē lacrāmile ce am vērșat din ciasul când me pārāsi Dinu in mijlocul drumului și până me 'ntorsei la casa pārințescă, cred că s'ar mirā o lume.

»In nenumērate rēnduri am vorbit cu mine sēmă »singură. In iērna aia am trăit cerșind pe la ușile »ōmenilor și m'am intors dela mōrte sigurā. Hotāri- »sem, pe un ger de mōrte, să m'arunc int'o copcā »dela scocul morei; Dđeu inse ingrigise să-mi punā »'n brațe un scut, copilașul meu, el m'a oprit dela »tōte relele. Am voit, și trebuie să v'o spun, să omor »pe Dinu, dar... dar cu tot reul ce-mi făcuse, nu »am fost in stare, nici să-mi ridic brațul meu »asupra-i, nici să am mai micā urā. Astāđi, de câte »ori vorbesc despre dânsul, me podidesc larāmile, căci »odată intōrsă acasă, nu mai putui aflā nimic despre »el, toți imi vorbiau despre Dinu ca de un mort, cu »tōte astea, astāđi chiar, mi-e dor de el, simț că »inima mea îi păstrēzā ceva care, la vērsta mea, nu »indrāznesc să mai dīc că e dragoste, dar o slābi- »ciune, o milă ce...«

— Ce te face să me ierți, Ancuțo, răspunde un om mai mult cărunt care, eșind de printre cositori, s'aruncā la picidōrele Ancuței strigānd: »Sūnt aici An- »cuțo; cu destul amāriciune mi-am ascultat singur »invinuirea, acum pot să mor, căci tu m'ai iertat.«

Ancuța, remase incremenitā; fusese lângă Dinu și nu-l cunoscuse. Zdrențăros, cu barbă lungā și că- »runtā ce ii cădea pe piept, pletos, de pārea că e un »sēlbatic. — Pōte că, de l'ar fi vēđut, de i-ar fi luat bine sēma Ancuța, ar fi descoperit in acest om, im- »bētrānit fār' de vreme, pe Dinu, pe iubitul ei; — ea inse in acea dī, in care i se deșteptase amintirile, nici că se uitase p'ale cui mâni dase liveđile sale; se mișcase tōtā dīua in neșcire, plutind pe gānduri și trāind in trecut!

Dupā câteva minute, Dinu dīse: »Spune-mi An- »cuțo s'aud, încă odată, din gura ta că me ierți, da »trebuie să me ierți, căci, după o viēță atât de tru- »ditā, m'a iertat și Dđeu. El singur, ș-a dīs: destul. »El m'a schimbat astfel numai, spre a putē veni in »fața ta, ca să-mi spui, ca să-mi arāți, fārā șfielā, »cāt de reu, cāt de spurcat am fost la inimā. Acum, »șcii și cu tōte astea, nu me pot increde celor ce »spuseși; imi pare că nu de mine, ci de altul e »vorba.

»Acum înțeleg pentru ce am pātimit ata. Ađi, »imi trece pe dinainte, mai lāmurit ca totđ'auna, mi- »nutul când, fārā pārerē de reu, fārā cāință, te-am »lāsāt pe drumuri aruncādu-ți acest ștergar pe care »tu l'ai păstrat, mai bine de doue-đeci de ani, ca »mai puternic să-mi legi gāndurile și să mi le intorci »indērēt și să me prețuesc singur.

»Pe tine te-a māngāiat Dđeu, lāsāndu-ți alături »copilașul; de mine, nu mai vorbesc... Nu mai spun »chinul și amarul ce am intimpinat de pe urma te- »mei ce am luat in cāsnicie; țērāna me iupedicā d'a »mai vorbi despre dēnsa; copiii ce am avut, m'au »lāsāt și ei, ducēndu-se lângă maica lor, tocmai când »erāu in vērsta fratelui, copilul teu, tocmai când gun- »guriau ca dânsul. Cheltuelile ce am făcut, bōlele și »inmormēntările lor mi-au robit tot ce-am avut de »pe sufletul meu. Nu te-am luat pe tine; am vrut să »fiu bogat; și astāđi sūnt clācașul teu. Dumneđeu »șcie decā aceste brațe sūnt destul de puternice, »destul de in stare să lucreze, inse ele trebuie să »hrānescā o gurā pe care pāmēntul trebuia s'o fi as- »tupāt încă de mult!

»Ce dīc eu? Nu, vreau să trāesc ca să me ierte »copilul meu, precum m'ai iertat și tu. Vreau să trā- »esc, ca să mānānc dela gurā, vreau să trāesc să ve »am colea lângă mine, ca să mor intre voi... Și »cine ōre pōte fi in drept d'a huli astāđi pe un bē- »trān care mārțuriseșce tremurānd, in genuche, că »s'a cāit, că a plāns, că l'a muștrat cugetul pentru »ce a făcut?

»Cine 6re indrăznește să mai arunce, cu pétră, într'acela cărui nu i-a ramas decât glasul ca să dovedescă că este vinovat?

»Ancuțo, astăzi m'am ispășit. Sânt ani de când me rog lui Dđeu să m'audă, să ne pună astfel față unul cu altul, să-mi deslege limba, să me lase să-ți spun durerea ce-mi arde sufletul d'atâta vreme! »După ce veduvii, îmi luai lumea 'n cap, cutreerai țera, dar ic6na trupului teu m'a urmărit pretutindenea. De multe ori mi se părea că te simț-alăturea de mine.»

»Astăzi mi se ridică o sarcină mai grea decât pământul, astăzi pot să mor, căci m'am ușurat de greutatea de pe suflet, care, de multe ori in crucea nopții, îmi opriă resuflarea, me făcea să tresar din somn și, ciasuri întregi, să nu mai găsece odihna! »Pe când vorbiă astfel, Ancuța se apropiase de d6nsul, își lipise fruntea de pieptul lui; se luminase la față.

Am6ndoi plăngeau de bucurie. Cositorii ascultându-i erau atât de mișcați, încât, lăsaseră livedea nesfêrsită de cosit și incremeniseră cu c6sele 'n mâni. Ancuța și Dinu erau duși, cu gândul spre acele timpuri in care am6ndoi se iubiseră. Am6ndoi se simțiau cuprinși de acel farmec dulce al int6lnirei și in acelaș timp al ușurării sufletului. Acum nu mai 6iceau nici un cuvânt.

Când simțirile sânt mari, vorbele pier.

După ce steteră astfel câteva minute, Dinu, depărtându-i ușor capul de pe peptul seu, sc6se un adânc oftat și voi să se depărteze. In acest moment se simți oprit de un voinic care, pun6ndu-se între ei, le prinse mâinile la am6ndoi și sărutându-le 6ise:

»Stați taică și maică, fiind că eu, de aci dela spatele vostru, venind fără de veste, avusei norocul și bucuria de a ve ascultă la am6ndoi păsurile; ca copil al vostru și in acelaș timp ca primar al satului acesta, adăogă el rid6nd, hotăresec ca peste câteva zile să s6rbătorim cu toții căsătoria voastră; chiar aici in mijlocul acestor flori, printre cari voi v'ați împletit viața dela început. Impregiurările au făcut ca voi, care v'ați iubit, să fiți despărțiți atâta timp; fie-ve dar, d'acum inainte, traiul vostru ca 6iua de limpede și liniștit intoemai ca cerul care ne acopere.»

— Așă, așă, să dea Dđeu, adaogară toți cosașii și porniră la lucru.

Inserase de tot, c6sele fluturau pe sub ierbă, iar c6rsteiul și pitpalacul își căutau cuiburile pe sub f6n și rătăciau sburând, din loc in loc, neput6ndu-le a le mai da de urmă.

Smara.

S o n e t

După Petrarca.

Urmărindu-me amorul in știutul loc de rele,
Ca și omul care-așteptă lupta fără amânare
Și așă se pregăteșce la o dréptă 'ntimpinare,
Astfel me 'narmasem și eu, dar cu cugetele mele

M'am intors; v6đui o umbră ce sórele adrumbeșce,
Am recunoscut într'6nsa o ființă pe pământ,
Care decă spusei mele i s'ar da un cređem6nt,
Să fie nemuritoare mai d6mnă nu se găseșce.

Si am 6is inimei mele: de ce spaima te apucă
Și abiă că vorba-ac6sta a luat drumul de ducă,
La moment fur6 de față rađele ce me distruđ.

Ca de fulgerul ce sună la un punct din depărtare,
Tot așă de ochii-i mândri, de a căror farmec mă,
Fui ajuns și de surisu-i fui repus fără cruțare.

Ioan Booniciu

P i a n u l B e r t e i.

Comedie cu cantece intr'un act, de *Barriere* și *Latin*.

(Urmare.)

Frant. A! ce spui! (Aparte.) Să câștig puțin timp. (Tare.) Fiind că ești din Burgonia, a ta trebuie să șcii a colindă...

Iulia. Ba nu șcii nici de cum.

Frant. Atunci nu ești burgoniană.

Iulia. Ei dă-mi pace...

Frant. Atunci trebuie să șcii tu altceva... (Aparte.) Puținel timp... (Tare.) Cântă-mi altă ceva ori ce ț-a plăcé; drept plată, oi să te sărut.

Iulia. Đeu, dle, cu multă plăcere... dar... ah!.. nu... tocmal! îmi aduc aminte de un cântec... dar e cam prost...

Frant. Las că la Paris se fac și mai proze

Iulia. (Cântând.)

Pasc oițele pe câmpuri;
Iară lupii le pândesc;
Ciobănașul stă in luncă,
Cântând viersu-i voinicesc
Eho! eho! eho!...

Frant. Da șcii că e frumos cântecul teu... Nu mai nu șcii ce însemnă eho!... eho!...

Iulia. Eho eho însemnă...

Frant. Însemnă... eho! eho! am int6les! (Privind la stânga.) Cântă mai cu duh, mai cu cântece. (Not6ză aria pe o hărtie, tredonând al doilea cuvânt cu *Iulia.*)

Iulia.

Câte-odată mielușele
Dela cãrd se rătăcesc,
Ș-atunci lupii făr' de milă
Cu-a lor dinți le spîncuesc.

Am6ndoi.

Eho! eho! eho!

Frant. Drăguț de tot! Pe urmă?

Iulia. Nu șcii decât atâta

Frant. Dec-ai inv6țat numai atâta... Đdeu să te binecuvinteze, apoi șcii puțin lucru! îmi trebuie trei cuplete... cel puțin. Așteptă, am să me pun să-ți fac cantece burgoniane. Ascultă bine, e ceva f6rte moral și n'are să găseșcă de v6ndare peste tot locul. (Scrie cântând.)

Tu ești a mea mielușică,
Ș-orășenii lupi sânt toți,
Nu cad6 'n a lor ispită,
Decă vrei și... decă poți.

Impreună.

Eho! eho! eho!...

Iulia. Da șcii că e frumos de tot!

Frant. E mil6să fata! Eram burgonian, fără să șcii! (Aparte.) Aide! de sigur că n'are să mai vie!.. Atâta pagubă!.. Vai! ș-am intărđiat mult!.. (Când pălăria sa *Iuliei.*) Ține-mi asta și lumineză-me... Trebuie să fac puțintică toaletă; me duc in lume, cânt in asta s6ră pe o mașină nouă la Hertz. (Se îndreptă dinapoia oglindei de pe camin.)

Iulia. La Hertz! uite! și stăpăna mea se duce tot acolo!

Frant. Ce spui? apoi n'are să facă mare chef. te asigur! La Hertz nu e obiceiul de se cântă fals.

Iulia. Vra să zică. ești pré supërat pe stăpână-mea?

Frant. Sânt jignit...

Iulia. Apoi, pentru ce i-ai ȃis că nu are sentiment musical?

Frant. I-am făcut un serviciu de amic. Ea pré își inchipuia multe, și eu am luminat-o. (Vedënd potretul dlui de Nervil.) Éca, încă un portret! Nu cumva acesta-i dl de Beaumont?

Iulia. Nu, dle. dl de Beaumont a murit.

Frant. Aha! Ton ton, ton ton, ton ton! e mort, ȃici dl de... dar și dl acesta are un aer fôrte mortal...

Iulia. Totuș e destul de zdravăn.

Frant. Aha! e destul de... chiar așa trebue să fie!

Iulia. Da de ce?

Frant. Pentru că are o mutră dobito-céscă.

Iulia. Ce-i dreptul... Dar el are să iee pe dna de Beaumont.

Frant. (Cu o mișcare fără de voe.) A! are să... d'apoi ce-mi pasă mie?... Și e lucru holărit? Are să se mărite cu el?

Iulia. Da, dle.

Frant. Imi pare bine, asta are s'o in-vețe a iubi... (Vrea să aprindă o țigară la luminarea pe care o ținea Iulia.)

Iulia. (Dând îndërët.) Ce, dle. vrei să fumezi?

Frant. Se 'ntelege, de ôrece ce stăpâna ta se mărită, de ôre ce fubeșce pe un altul. ingrata!...

Iulia. Cum ingrata?... Nu te înțeleg.

Frant. Nici eu nici atâta. Dă să-mi aprind...

Iulia. O, dle, in acest salon...

Frant. Me duc. (Cu desgust.) Dl de Nervil! Dl de Nervil!... (Lovit de o idee.) Dar tocmai numele acesta l'am auȃit pronunțându-se mai adiniôrea... Da, cunosc pe acést nefrijit!... un amator de cai turbat. Dl de Nervil eră, acum o oră, la cafeneaua engleză.

Iulia. Și stăpână-mea îl așteptă pentru a o conduce la concert.

Frant. Ei bine, — îl va așteptă cam multă vreme.

Iulia. Dar pentru ce?

Frant. (Aprindëndu-și țigara.) Inchipueșce-ți...

Iulia. Dar nu se pôte fumă aicea!

Frant. Me duc acuș! Inchipueșceți că dl de Nervil eră in mijlocul a cinci séu șese eleganti... Erau vr'o opt ciasuri... Se in-torceau cu toȃii după cum cred, dela cursele dela Moillot... Erau fôrte animați... Dl de Nervil câștigase o sută de napoleoni...

Iulia. Dela dl de Sareuil.

Frant. Fie ș-asă! Scurt, dl de Nervil i-a oferit o revanșă, și șcii tu cum? A pus remășag că va merge dela cafeneaua engleză până la Auteuil călare de îndërëtele...

Iulia. Ce spui! Când dômnă il așteptă...

Frant. Pôte să-l aștepte pe mâni diminëtă. (Mer-gënd spre ușe.) Să ne vedem eu bine

Iulia. Te duci serios de astă dată?

Frant. Cum?... Ei bine, nu, nu pot să plec de aci așa, fără a-mi fi căpëtat certare.

(Frant. Ce spui... lungă fumul cu pălăria.) Las' că nu mai amirôsă... nu-i așa?

Iulia. Ba încă cum!

Frant. Să nu mai spui... Să ȃici că a eșit fum din cămin... séu că te-a dorut măselele... Vedënd un facon pe cămin.) A! așteptă! (Stropesce prin salon)

ochi.) Ai!
pă de Colonie! lu-
cru foarte sănătos!... Dar m'am notărit... trebuie ca
s'o vîd, ca să-i vorbesc, trebuie s'o smulg din ca-

mera ei... Aide, o ultimă încercare... (Se pune la
pian și cântă.)

Pentru ce fugi, frumoasă dîmnă, —
Amorul are aripi de foc,
Ca și un fulger ce sbîră în tîmna,

Te urmărește din loc în loc.
O da! el sbîră făr' încetare,
Puiînd pe fruntea-ți o sărutare!
Nimica încă?! Da știi că-i încăpățînată!... Atunci
las pe mine... (Cîntă sbierînd grozav,
un acompaniament formidabil.)

Voi morți de sub recea piétră,
M'auđiți voi?
M'auđiți voi!...

Scena VI.

Aciași, Berta.

Berta. (Deschide ușa și intră cu un su-
ris luător în rîs, și-o pungă în mână, între
pian și măsă.)

Frant. (Ridicîndu-se de-odată. *Aparte.*)
Am reușit.

Berta. (Dîndu-i punga.) Dle, vei bine-
voi a primi...

Frant. (Ridînd.) Punga asta?...

Berta. Are înăuntru douăzeci și cinci de
napoleoni, dle.

Frant. Douăzeci și cinci de napoleon
(*Aparte.*) Da știi că sînt bine plătit!

Berta. Acastă sumă o ofer tuturor artis-
tilor cari binevoesc a cînta în salónele mele.

Frant. Ah, dîmnă, nu sînteți destul de
generósă.

Berta. Atunci spune, cât cei, dle!

Frant. O iertare!...

Berta. (Rece.) Pré scump! (Pune punga
pe pian și trece la drépta.)

Frant. (*Aparte.*) Ali! (*Tare.*) Primesc
acești 25 de napoleoni, dîmnă... (Scriind
pe o hîrtie ce o găsește pe biurou.) pentru
săraci... Am să cînt în astă sêră în bene-
ficiul lor.

Berta. A!

Frant. Și etă chitanța mea.

Berta. (Cam incurcată.) Domnule...

Frant. V'ați resbunat, dîmnă, și ați fă-
cut foarte bine. (*Berta tușește.*) Am merit
furia dvóstre, cum și bănuieła ce acastă mică
tușă îmi adreséză în acest moment; căci, mai
adiniórea, din nebăgare de sémă, am aprins...
o... (Repede.) Dealtmîntrelea, eră tutun ade-
vêrat turcesc... și me îndreptam spre pörtă...
(*Aparte.*) Oh drace! un calambur otoman
nu mai lipsiă decăt atăta!

Iulia. (Incet lui *Frant.*) Dle, stăpânei
mele nu-i plac deloc calambururile.

Frant. (*Aparte.*) Nu i-o fi plăcînd...
(Salutînd, 1.) Dîmnă!... (*Berta,* 3, îi face o
referență profundă.) (*Aparte.*) Ce aer de ghiată!
Imi place mai mult portretul ei. — Dîmnă!..
binevoește a crede... nu credeți... fiți așa
de bună și... (*Aparte.*) La naiba, dar n'oi
să mai es! (*Tare.*) Am deosebită onóre de a
ve salutá!... (Se îndreptă spre drépta.)

Iulia. Dle, nu pe acolo!

Frant. (*Bertei.*) Ah iertați... (Merge la
stînga.)

Iulia. Dar... asta-i odaia dîmnei...

Frant. Ah! iertați!... (*Aparte.*) A! dar
se vede c'a zidit cineva ușa de eșire. (Salută și ese
repede, *Iulia* îl urméză.)

(Va urmá.)

N. A. Bogdan.

Bibliografie.

Über den Ursprung der Rumänen. Ein Beitrag zur Ethnographie Südosteuropas, von Traugott Tamm. Bonn, Verlag von Emil Strausz. 1891.

(Urmare.)

Capitulul V »Deșertarea Daciei traiane« pag. 67 — 83. Contrarii continuității romanimeii în Dacia în decursul migrațiunii popoarelor și al evului mediu până la al XII séu al XIII secul, cari străpun originea poporului mestecat slavo-roman al Românilor de astăzi (den Ursprung des slawisch-romanischen Mischvolks der heutigen Rumänen) în țările din sudul Dunărei, au avantajul, că se pot răzîmă pe un argument ponderos, la aparință neecceptionabil: Aurelian adevăcă puțin după anul 270 s'a vedut constrins a părăsi Dacia traiană și a scăpă locuitorii dincolo de Dunăre în Mesia. Acest eveniment, și cauzele lui le dilucidă autorul pe scurt. După ce citează testurile relative la deșertarea Daciei, pretinde dela reprezentanții ipotezei, după care toate elementele romanice au părăsit Dacia traiană sub Aurelian și numai foarte târziu s'au decis pentru remigrațiune, să demustre că deșertarea provinciei a fost completă, că nu numai dirigătorii și organele Romei oficiale, ci peste tot intrégă massa cea mare a populațiunii, urmașii coloniștilor veniți în țără (dăcă au venit atari) din toate regiunile lumii, precum și populațiunea primitivă romanisată, s'au induplecat a lăsa toate îndărăt și a-și fundă dincolo vetre nouă.

Polemizând în contra lui Roesler, reprezentantul principal al teoriei de remigrațiune, nu trage la îndoială, că clasele superioare din Dacia, a căror număr înse n'a putut fi foarte mare, au părăsit țără, dar ce s'a făcut cu clasele inferioare ale populațiunii, care formau majoritatea? În contra argumentului de probabilitate, că coloniștii deprinși cu unele bunuri de cultură mai dezvoltată nu vor fi preferit a trăi în locuri sălbatice și a se întorcedela viața cetățenescă și agronomică la cea păstorăscă, atunci când împăratul le concedea în Mesia domiciliu secure și pământuri, observă autorul, că »bunurile cultivei mai dezvoltate« încă înainte de deșertare deveniseră în Dacia așa de suptirele, încât cetățenii și agricultorii mai mari s'au putut ușor decide pentru emigrare, înse prin această tot nu e decisă întrebarea, că ore poporul de rând dispărut-a de tot din Dacia? Acest fapt ar trebui demonstrat vigoros, nu numai prin probabilitate. Nesuccederea acestei demonstrațiuni este identică cu probabilitatea, că au mai ramas elemente romanice în țără. Pe lângă acesta milităză foarte tare existența Românilor în toate ținuturile Daciei de odinioară. Cine negă întinderea acestora până la timpurile lui Traian, trebuie să se înarmeze cu argumente indestultore. Roesler n'a aflat această armatură.

Se impută lui Roesler, că a mestecat relațiunea lui Vopisc despre deșertare, cu a lui Eutropiu, și tot nu a reușit a demustre deșertarea completă. Vopisc dice, că armata și provincialii au fost duși, dar Roesler, ca să capete în Transilvania și țările învecinate în evul mediu »terrae desertae et inhabitatae« (pământuri deșerte și nelocuite) în cari să aducă pe Secui și Sași și mai în urmă pe Români, imprumută dela Eutropiu »Romanii din cetăți și dela țără« (abductosque Romanos ex urbibus et agris.) Ce s'a făcut cu elementele, care nu locuiau în cetăți și care nu lucrau agrii? Induplecat-a Aurelian și pe păstorii din Carpați să se cobore dela poiană și să ia parte la eșire?

Fost-a în interesul acestora a părăsi munții pa-

triotici, unde densii erau stăpâni, ori cine să fie domnit în văli? Avut-ar fi ei dincolo în Mesia localități mai bune pentru ocupațiunea lor? Și dacă da, n'au fost acele date altora și deja usate? Astfel de întrebări trebuie să se pună. — Ce se atinge de afirmațiunea lui Roesler, că intrégă cultura bogată s'a jertfit de-odată, agrii și văile au devenit pășuni pentru gințile nomade pe un mileniu, cetățile au cădut în ruine, observă autorul, că așa ceva nu s'a întemplat de-odată, că încă cu jumătate de secul înainte au năvălit Goții; cetăți n'au putut fi, pentru că Transilvania eră deja o insulă espusă refracțiunii undelor migrațiunii popoarelor; unde nu este stabilitate, nu se pôte sustine nici o cetate, nici o cultură. Din unele ca acestea autorul conchide, că cu mult înainte de deșertarea finală a provinciei au fugit toți, căți au avut interes, anume cei avuți, cari nu-și mai vedeau capitaliele asecurate, și numai romanimeea oficială a perseverat până în fine, legiunile cu dependențele sale de liferanți, meseriași și femeile soldaților în castrele stabile, precum și autoritățile administrative și oficialii fiscului pentru vămi și mine cu personalul lor și cu sclavii montaniști.

De scăparea acestor elemente s'a putut interesă principalmente Aurelian, nu de păstori, de țărani romanici sărăciți și de plebea delăsată din cetăți. Cu toate că păstorii și proprietarii mai mici, adevăcă țărani peste tot, n'au luat parte la emigrare, țără a putut deveni »deșertă« în acel înțeles, că proprietarii cei mari din șesurile Sibiului, Făgărașului, a țerei Bărsei etc. au emigrat mai târziu, și numai păstorii s'au retras în munți, și țărani dacici de tot séu semi-romanizați, departe de drumurile de țără, în vălile laterale ale Oltului, Mureșului și Someșului, în dosul stâncilor și al codrilor și-au lucrat pământiorul sărăcăcios.

Un cas analog cu deșertarea Daciei, aduce autorul din »Vita S. Severini (viața S. Severin) și după descrierea întemplărei dice, că Odovacar (sic) ca și Aurelian a mutat pe Romani; Odovacar adevăcă în Italia, unde le-a asignat locuințe. Casul cu Aurelian și cu Odovacar sémână de minune; despre Aurelian se relatează »abductosque ex ea populos in Moesia collocavit« (poporul dus din ea (adevăcă Dacia) l'a așezat în Mesia), și despre Odovacar: »universos jussit ad Italiam migrare Romanos« (pe toți Romanii i-au făcut să se mute în Italia.) În ambe casurile, dice autorul, relațiunea e escesivă și neesactă, căci precum întimpinăm astăzi în Dacia vechie massa Românilor de nord, așa aflăm în Alpii Noricului interior resturile Românilor, cari au locuit odinioară dela cómele munților până la Dunăre.

În fine, combătând pretensiunea lui Roesler față de »popolațiune numerosă« concede deșertarea Daciei prin Aurelian, dară nu o consideră de completă, mai amintind un cas, că în insula Crimeea o mână de Goți s'a susținut până la capătul secl. 16, de și n'au avut aceea pozițiune favorabilă, ca Români din Transilvania.

(Va urmă.)

Teodor Roșiu
em. profesor gimnasial.

Cugetări.

Omul este un painjen: el pentru insecte mereu țesă câte o mreją.

*

Speranța se asemănă cu salvatorul unui om care se înecă. Tocmai când victima sprigină mai tare, se înecă amândoi.

Scrisori către un tiner cleric.

III.

Carissime! Îți diceam în scrisoarea trecută să te deorinzi cu »meditațiunea.« Acesta ocupațiune să și se estindă numai asupra faptelor tale de peste zi. Ocupă-te în meditațiunile tale și cu cestuini respective deslăgă probleme din viitorul vieții preoțești. Fii înse foarte scrupulos și foarte strict cu tine.

Nu luă viața numai ecă așa peste mână, seu ca o flóre la ureche. Și nu fi mai cu sémă fantast.

Nu te legână în visuri deșerte. Să nu te stră-pui nici odată cu cugetul în calese cu rôte de aur și trase de cai de nea. Acestea sânt halucinațiuni. Cu deosebire condamnă cu totă asprimea conștiinței tale pe acei visători colegi tineri, pe cari îi auți propa-gând niște idei despre care în viața de tôte zilele nu pôte fi nici o vorbă.

Eu sânt convins, că taina s. căsătorii este pen-tru tine, ca și pentru mulți dintre colegii tei, cel mai predilect obiect de discuțiune.

Să nu privești căsătoria numai din partea »amo-rului.« Privește-o nițel din punct de vedere biseri-cesc; apoi din punct de vedere social și numai apoi o consideră din punctul de vedere al legăturii perso-nale cu alésa inimii tale.

Nu amorul platonice face fericită o căsătorie. Chiar de aceea, nu te aventă. ~~Nu-ți pune la inimă condițiuni pentru alésa inimii tale.~~ Mulți dic: »frum-osa, cultă, avută, din familie mare«, așa și numai așa pot să me căsătoresc.

Ei bine! Dar se dice, că sănătatea e cel mai prețuit tesaur, pe care nu o putem resplăti cu nici un bun din lume. Adaugă dar și »sănătatea« ca o condițiune pentru alésa inimii tale.

Ce minune! D'apoi »lenea«? Nu este adevărat, că lenea este inceputul tuturor reuțăților? .. Pune-o și asta între condițiuni. Filitorea ta soție trebuie să fie sirguinciosă. Decă așa lăasă după sumedenia de condițiuni la care ai fi aplicat a apelă cu ocaziunea căsătoriei tale, atunci ar trebui să cercăm »perfectiunea« pe pământ. Dar cugetă-ți că și tu ești tu-mai om!

Cugetă-ți, că nici tu nu intruiești multe din condițiunile la care ar pute apelă alésa inimii tale.

Decă așa este, atunci alege-ți soția după poziția și impregiurările tale. Decă înse nu ești aplectat a face concesiuni, atunci îți recomand celibatul. Până a te pronunța asupra acestui pas, cugetă-te de țece ori la celea țise de apostolul Pavel: »Este mai bine să se căsătorească decăt să se aprindă.« (Cor. 7 v. 9.) Cu-getă acuma, ai tu stăpânirea de tine? Ești tu în stare să nu te aprinzi? Poți rămâne și tu ca apostolul? Ești tu volnic de a purta greul vieții lipsit de un sprigin, care ar pute fi soția ta? Mai pe sus de tôte înse cugetă, nu vei ajunge în acea grea poziție ca să-ți pui întrebarea: să rump seu să nu rump votul? să blastem seu să nu blastem cugetul care m'a indemnăt la pasul despre care nu șcieam ce în-semnează?

Meditază dar! Dar meditănd te rógă, ca Ddeu să-ți lumineze mîntea și să-ți dăruască puțința de a birui nehotărirea de care pôte ești stăpânit.

Eu, din parte-mi, îți recomand căsătoria. Ți-o recomand nu pentru bunurile celea trecătoare, ci pen-tru celea eterne. Ți-o recomand pentru bunul esem-

plu cu care vei pute pași mai cu dragoste în marele esemplului bun; deore ce numai așa pôte fi casa ta asilul celor lipsiți și mesă binecuvântată.

Nu te aventă dar cu sulutul mai sus decăt este realitatea. Și mai cu sémă nu poetisă cu gândul. Deore ce numai privind căsătoria din punct de ve-dere real, vei pute să te decizi pentru acest pas în spiritul bisericii.

Pune-ți la inimă, că nu frumșeța trupescă este podoba bărbatului seu a femeii, ci înțelepciunea. Alege înțelepciunea și apoi frumșeța; cugetă, că nu avuțiile fac fericiti pe cei căsătoriți, ci iubirea reciprocă; cugetă, că nu tot cel ce se numește cult e și intru adevăr așa, tu alege modestia.

Cercă onórea, cercă credința și sirguința. Iar celelalte vor veni de sine.

Me vei înțelege pentru ce-ți recomand acesteia însușiri; și me vei înțelege mai cu sémă, pentru ce-ți recomand căsătoria.

Eca pentru ce. În analiza acestor însușiri, am purces dela tine, chiar dela persóna ta. Nu me in-doesc, că tu vei fi un bun soț de căsătorie, un ono-rabil bărbat, un credincios și sirguincios tată de fa-milie.

Intr'adevăr ar fi interesant să meditezi și tu nițel asupra persónei tale. Să te studiezi nițel pe tine însu-ți. Te fac înse atent: în studiul despre tine, nu purcede numai dela amorul teu propriu. Adecă nu te uită numai la părțile tale bune, căci vei greși față de tine însu-ți. Și tu ești numai om. Și tu ai atâtea defecte, încăt decă o a doua persónă ar incape a și le enumeră, de sigur nu și-ar căusă bucurie.

~~Te condamnă și te apără iarăși tu însu-ți.~~ Pune adecă ce vei găsi reu defectuos în tine pe hârtie, de-o parte, iar ce vei găsi nobil și bun, pune pe altă parte. Fă apoi bilanțul.

Eu așa cred, că după o meditare seriósă și ne-preocupată, vei ajunge la conclusiunea, că nici tu nu ești mai pre sus decăt alți muritori, dar nici mai jos decăt semenii tei. Urmarea va fi, că tôte iluziunile sburdalnice vor sbură din capul teu și vei rămâne om luminat și drept cu tine însu-ți.

Nu te supără decă-ți recomand unele ca acestea, căci m'ar intristă mult și numai presupunerea ta, că pentru ce me ocup cu atâta necruțare față de viito-rul teu din viața căsătoricească. Pentru aceea înse, eu voi rămâne și mai departe la presupunerile mele, până atunci, când mi-i demonstră contrarul, că adecă: te-ai căsătorit.

Când odată voi ști, că ai făcut acest pas, atunci în acésta direcțiune nu mai am să-ți recomand nimic. Vei fi soț, vei deveni pôte tată... iar de aici ina-inte ai luat jugul vieții după grumaz. Numai apoi vei privi la zilele vieții trecute, dar atunci pórta junetiții s'a închis. Numai suvenirile vin și ciocănesc la acesta pórta — dar pentru vecie, nu ve mai puteți in-telni.

Căsătoria și-o recomand și din punct de vedere al vieții tale preoțești. Am motivele mele — pe care nu voesc a și le comunică — și din care eu con-damn celibatul unui preot de pe la sate. Ție și-am recomandat căsătoria. Vei greși de nu me vei asculta. Ba me poți chiar condamnă în întreaga ta viață: pen-tru ce anume chiar eu, intimul teu binevoitor am tăcut atunci, când trebuia să vorbesc, — am fost rezervat atunci, când tu așteptai cu inima deschisă glasul meu. M'am rostit pentru căsătoria ta. Îți do-resc ca să trăești fericit, și să nu uiți că ești preot!!

Te-ai căsătorit; ai primit o parochie ca să o povățuești. Vei avé să stai la postul teu. Vei sta acum nunumai tu singur, ci și soția ta. Să nu te nisuești a numără stelele, căci nu vei vedé cerul.

Studiéază mai înteu obiceiurile poporului. Multe pôte să nu-ți convie, dar fi îngăduitor. Ți: bine este cum v'ați datat . . . dar eă mai bine ar fi așă séu așă. De voești să nu fi urgisit, nu vei păși cu poruncile, ci cu statul.

Casa ta și mésa ta fie deschise. Iar soția arate-se vrednică de tine. Cu ajutorul dênsei vieța ta îți va fi mai liniștită, ȝilele tale mai senine, iar anii mai cu dobândă.

Să nu uiți nici tu, dar nici soția ta, că voi sânteti puși sub cea mai strictă pază. Pașii voștri, ca și cuvintele vóstre, sânt urmăriți până și de copiii abia pricepători. După casa ta, după purtarea ta, după vorbele tale, se va îndreptă mulțimea parochianilor. De aceea, ca cea vóstră, grădina vóstră, purtarea vóstră, vorbele vóstre, să fie atâtea isvóre din care să se recoréscă bunii voștri parochieni.

Adu-ți aminte de cuvintele Mântuitorului: »Voi sânteti lumina lumii și sarea pământului.« Décă nici tu, nici soția ta nu veți înțelege celea ce ve comunic — pentru viitor — cu asta ocașione — atunci — voi, atunci nu ați înțeles ce este vieța căsătoricéscă. Atunci séu tu, séu soția ta, nu ve înțelegeți unul pe altul și nu ve cunóșceți misiunea.

Rógă-te dar și meditéază asupra acestui pas hotăritor pentru vieța ta și pentru binele omenimii. Atérnă dela tine!!

Seghedin, 1891.

Preotul Macavei.

Sesiunea generală a Academiei Române.

— In 1891. —

I.

Martți la 19/31 martie s'a deschis sesiunea generală a Academiei Române in București.

Acésta sesiune, in care se va serbă jubileul de 25 ani dela inființarea Academiei și in care au să se alégă doi membri in secțiunea literară, va fi bogată in evenimente interesante; de aceea, intocmai ca 'n anii trecuți, așă și acuma vom publică raporturi amănunțite despre tóte discuțiunile și hotăririle invéțaților noștri.

De ocamdată dăm următoarele informațiuni.

*

OFICIILE ACADEMIEI ROMÂNE IN ANUL 1890—1891

A. Personalul delegațiunii.

Președinte al Academiei Române dl Ghica Ion. Asesori (vice-președinți) in secțiunea literară dl Hașdău B. P., din secțiunea istorică dl Ionescu N., din secțiunea științifică dl Aurelian P. S. Secretar general (pe 7 ani, 1884—1891) dl Sturdza D. A.

B. Personalul secțiunilor.

I. Secțiunea literară. Președinte dl Maiorescu T. (București). Vice-președinte dl Negruzzi I. (București). Secretar (pe 7 ani, 1890—1891) dl Quintescu N. (București). Membri: Dnii Caragiani Ioan (Iași), Chițu Gheorghe (București), Hașdău B. P. (București), Roman Alex. (Budapesta), Sbiera Ioan (Cernăuți), Sion Gheorghe (București), Tocilescu Gr. G. (București), (2 locuri vacante.)

II. Secțiunea istorică. Președinte dl Urechia V. A. (București). Vice-președinte dl Papadopol-Calimac A. (Tecuci). Secretar (pe 7 ani, 1886—1893) dl Maniu Vasile (București). Membri: Dnii Babeș Vincențiu (Budapesta), Barițiu Gheorghe (Iași), Ionescu Nicolae (Iași), Kogălniceanu M. (București), Mariana S. Fl. (Suceva), Marienescu A. M. (Budapesta), Melchisedec

P. S. S. ep. (Roman), Odobescu A. (București), Sturdza D. A. (București).

III. Secțiunea științifică. Președinte dl Kretzulescu N. (București). Vice-președinte dl Fălcioianu St. (București). Secretar (pe 7 ani, 1886—1893) dl Ștefănescu Gr. (București). Membri: Dnii Aurelian P. S. (București), Bacaloglo Em. (București), Brândză dr. D. (București), Cobălcescu Gr. (Iași), Felix dr. I. (București), Ghica Ion (Londra), Poni Petre (Iași), Porcius Florian (Rodna), Teclu Nicolae (Viena).

C. Personalul comisiunilor.

I. Comisiunea permanentă a bibliotecii. Membri: dl Quintescu N., secretar al secțiunii literare. Dl Maniu V., secretar al secțiunii istorice. Dl Ștefănescu Gr., secretar al secțiunii științifice.

II. Membru conservator al colecțiunii numismatice: Dl Sturdza D. A.

III. Comisiunea pentru cercetarea cărților tipărite intrate la concurs pentru: Premiul Năsturel-Herescu din seria B, de 4,000 lei, destinat celei mai bune cărți in limba română, cu conținut de ori ce natură, tipărită dela 1 ianuarie până la 31 decembre 1890; și Premiul Statului Eliade-Rădulescu de 5,000 lei, destinat unei cărți scrise in limba română, cu conținut literar, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1889 până la 31 decembre 1890. Membri: din secțiunea literară: Dnii Hașdău B. P., Maiorescu T., Quintescu N., din secțiunea istorică: P. S. S. ep. Melchisedec, dnii Papadopol-Calimac A., Urechia V. A., din secțiunea științifică: Dnii Brândză dr. D., Cobălcescu Gr., Poni P.

IV. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concurs pentru Premiul Statului Lazăr de 5,000 lei, pentru 1891, care se va decerne celei mai bune lucrări in limba română asupra următorului subiect: »Igiena țeranului roman. Locuința, încălțăminte și îmbrăcăminte. Alimentațiunea in diferite regiuni ale țerei și in diferite timpuri ale anului.« Aurelian P. S., Brândză dr. D., Felix dr. I.

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concurs pentru premiul Alesandru Ioan Cuza, de 10,000 lei, pentru anul 1891, destinat celei mai bune lucrări asupra subiectului: »Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.« Barițiu G., Hașdău B. P., Tocilescu Gr. G.

VI. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor prezentate la concurs pentru Premiul G. San-Marin de 1,000 lei, pentru 1891, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului: »Considerațiuni asupra comerțului României cu țerile străine atât la Orient cât și la Occident, începând cu secolul al XVI-lea până la anul 1860.« Aurelian P. S., Tocilescu Gr. G., Urechia V. A.

VII. Comisiunea pentru cercetarea cărților tipărite intrate la concurs pentru Premiul Neuschotz de 1,500 lei, destinat celei mai bune cărți in limba română cu conținut științific, tipărită dela 1 ianuarie 1889 până la 31 decembre 1890. Bacaloglo Em., Fălcioianu St., Ștefănescu Gr.

VIII. Comisiunea pentru cărțile didactice din fondul Ioan Fētu: Aurelian P. S., Ștefănescu Gr., Sturdza D.

IX. Comisiunea pentru reviziunea regulamentului general: Brândză dr. D., Maiorescu T., Sturdza D.

*

PROGRAMA LUCRĂRILOR SESIUNII GENERALE.

1. Raportul secretarului general despre activitatea Academiei in 1890—91.

2. Alegerea comisiunii pentru esaminarea lucrărilor făcute in 1890—91.

3. Alegerea comisiei financiare pentru cercetarea conturilor pe 1890—91 și pentru formarea bugetului pe 1891—92.

4. Raportul comisiei însărcinate cu împărțirea cărților didactice din fondul Ioan Fētu, în 1890.

5. Raportul comisiei permanente a bibliotecii, pentru 1890—91.

6. Raportul comisiei însărcinate cu cercetarea publicațiilor prezentate la concursul premiilor Năsturel-Herescu de 4,000 lei, și Eliade-Rădulescu 5,000 lei, pentru 1891.

7. Raportul comisiei însărcinate cu cercetarea lucrărilor prezentate la concursul Premiului Lazăr, de 5,000 lei, asupra subiectului: »Igienă țeranului român«, etc.

8. Raportul comisiei pentru cercetarea publicațiilor prezentate la concursul Premiului Neuschotz de 1,500 lei pentru 1891.

9. Decizie pentru primirea și regulamentul legatului Macinca. (Art. 7 lit. n Stat.).

10. Ficsarea termenului pentru amânarea concursului Premiului Alesandru Ioan Cuza de 10,000 lei cu subiectul »Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.« (Art. 94 Regul.)

11. Determinarea subiectului de pus la concursul premiului cincinal Alesandru Ioan Cuza de 6,000 lei pentru anul 1897. (Art. 94 regul.)

12. Determinarea subiectului pentru concursul Premiul Lazăr de 5,000 lei pentru 1895.

13. Decizie pentru punerea la concurs a Premiului G. San-Marin de 1,500 lei. (Cfr. deciziunea dela 14 martie 1887).

14. Determinarea subiectului de pus la concursul Premiului Neuschotz de 1,500 lei pe 1893. (Deciziunea dela 20 martie 1889).

15. Determinarea subiectului (ales de secțiunea literară) de pus la concursul Premiului Alesandru Bodescu, de 1,500 lei, pentru 1894. (Deciziunea dela 20 martie 1889).

16. Decizie asupra publicării colecției de poezii populare române prezentată de dl I. Pop Reteganul la 11 mai 1890.

17. Raportul comisiei financiare asupra conturilor pe 1890—91.

18. Raportul comisiei însărcinate cu esaminaarea lucrărilor făcute în 1890—91.

19. Cestiunea ortografiei. Scrierea lui *u* mut final.

20. Cetiarea discursului de recepțiune al dlui membru Gr. G. Tocilescu, cu respunsul dlui D. A. Sturdza. (Art. 24 Stat., 64 Reg.).

21. Serbarea aniversării de 25 de ani a existenței Academiei (1866—1891).

22. Alegerea comisiei de 9 membri pentru cercetarea publicațiilor cari se vor prezenta la concursul premiului Năsturel-Herescu de 4,000 lei și al premiului Lazăr de 5,000 lei pentru 1892.

23. Alegerea comisiei pentru cercetarea cărților didactice, cari se vor prezenta la concursul premiului Societății Craiovene, de 1,500 lei, pe anul 1892.

24. Alegerea comisiei care va examina lucrările cari se vor prezenta la concursul Premiului Eliade-Rădulescu de 5,000 lei pentru 1892, asupra subiectului »Nașcerea și înmormântarea la Români. Datine și credințe.«

25. Alegerea comisiei însărcinate cu distribuirea gratuită a cărților didactice din fondul Ioan Fētu în 1891.

26. Formarea bugetului pentru anul 1891—92.

27. Alegerea de doi membri ai Academiei în secțiunea literară în locul reșoșilor T. Cipariu și V. Alecsandri.

28. Alegeri de membri onorari și corespondenți.

29. Alegerea secretarului general pe 7 ani 1891—1898).

30. Alegerea președinților și vice-președinților secțiunilor (Art. 14 statute).

31. Alegerea delegațiunii pentru 1891—92.

32. Raportul secretarului general asupra lucrărilor Academiei în sesiunea generală din 1891.

RAPORTUL SECRETARULUI GENERAL.

În ședința primă a sesiunii generale actuale s'a împărțit între membri Raportul secretarului general, dl D. A. Sturdza, asupra lucrărilor făcute în anul 1890—91.

În acesta înteu se aduce tributul stimei pentru morții Academiei, din anul trecut.

Primul a fost Vasile Alecsandri, gloria literaturii nămulei române și al Academiei noastre. El a murit la Mirceșei în 22 august 1890, lăsând Academiei toate manuscritele sale, cărora familia a mai adăogat și alte manuscrite de interes literar și istoric.

La 22 novembre (4 decembrie) a încetat din viață la Oravița Simeon Manguicu, membru onorar al Academiei, care a scris o serie de studii etimologice asupra limbei române, publicate multe chiar în foia noastră.

Dintre membrii onorari străini au murit Francisc de Miklosich și Bartolomeiu Cechetti; iar dintre membrii corespondenți străini Eugen Schuyler.

În ședințele de peste an au făcut comunicări dnii: Gr. G. Tocilescu, Em. Bacaloglo, Const. Gogu, locot-colonel Crănicean, Ioan Pop Reteganul care a trimis spre publicare vr'o 5000 de poezii populare; și de cătră dnii Hașdău, Tocilescu și Kogălnicean s'a discutat cestiunea fondării principatului Munteniei.

Din publicațiunile Academiei s'a tipărit doue volume de Anale, cu memorii de ep Melchisedec și de dnii V. A. Urechia și dr. I. Felix; începutul din istoria lui Herodot, tradusă de dl D. I. Ghica; basmele și cântecele populare macedo-române culese de reșoșatul dr. Obedenar, sub ingrijirea dlui I. Bian; »Nunta la Români« de dl S. Fl. Marian; discursurile și alocuțiunile regelui Carol în cei 25 ani de domnie, dimpreună cu câteva acte de cea mai mare însemnătate; din Etimologicum Magnum Romaniae, dl B. P. Hașdău a publicat fășciōra a III din tomul II.

Publicațiunile Hurmuzachi și cercetări istorice. Din Documentele istorice adunate de Eudociu Hurmuzachi s'a publicat un volum, care cuprinde 722 documente. Asemenea alte doue volume, unul cu 691 documente, altul cu 517, adunate și coordonate de dl Nic. Densușian. Al patrule volum cu documente procurate și coordonate de dnii D. A. Sturdza și D. C. Sturdza. Documentele în limba polonă s'au tradus în limba franceză. La Constantinopol și la Stockholm s'a continuat copiarea documentelor.

Colecțiunile științifice s'au continuat; iar guvernul a pus la dispoziția Academiei un local spațios și încăpător, în care colecțiunile vor pute fi instalate și aședate în mod cuviincios și inlesnicios pentru cercetări.

Legate și donațiuni. Reposatul Teodor Macinca, fost profesor la școala comercială din Craiova, a lăsat Academiei prin testament o casă în acel oraș. S'au făcut formalitățile necesare pentru primirea legatului, mai rămânând ca Academia, în ședință plenară, să aprobe primirea donațiunii.

Concursurile. La Premiul Năsturel-Herescu de 4,000 lei, și la Premiul Statului Eliade-Rădulescu de 5,000, s'au prezentat următoarele publicațiuni: 1, N. Cantuniar: Istoria Universală a comerțiului. Part. I: Istoria popórelor orientale, a Grecilor și a Romanilor. Part. II: Evul mediu. Part. III: Timpurile moderne. Craiova 1890. 3 vol. 8, 2, Căp. N. C. Constantinescu:

Curs de topografie. București 1890. 1 vol. 8°. 3, Căp. N. C. Constantinescu: Armele de for portative și tragerea lor. București 1890. 1 vol. 8°. 4, I. Nenițescu: Pui de lei, poezii eroice și naționale. București 1891. 1 vol. 8°. 5, A. Naum: Versuri 1878—1890. Iași 1890. 1 vol. 8°. 6, A. Naum: Traduceri. Iași 1890. 1 vol. 8°. 7, I. L. Caragiali: Teatru, ed. 2. București 1890, 1 vol. 8°. 8, I. L. Caragiali: Năpasta, dramă în două acte. București 1890. 1 vol. 8°. 9, I. Gherea (C. Dobrogeanu): Studii critice. Ed. 2-a. București 1890. 1 vol. 8°. 10, C. G. Dissescu: Curs de drept public român. Drept constituțional. Vol. I și II. București 1890. 2 vol. 8°. 11, Smaranda Gârbea (Smara): Novele. București 1890. 1 vol. 8°. 12, Smaranda Gârbea (Smara): Poezii. ed. II-a, București 1890. 1 vol. 8°. 13, G. G. Meitani: Studii asupra constituțiunii Românilor din 1 iulie 1866, fasc. XIII și XIV. București 1890. 2 vol. 8°. 14, Gr. Ștefănescu: Curs elementar de geologie. București 1890. 1 vol. 8°. 15, Barbu Constantinescu, etc.: Carte românească de ceteră. Ploești 1890. 1 vol. 8°. 16, Barbu Constantinescu: Istoria sacră. Ploești 1890. 1 vol. 8°. 17, Barbu Constantinescu: Gramatica română. Ploești 1890. 1 vol. 8°.

La concursul Premiului Alesandru Ioan Cuza de 10,000 lei, nu s'a prezentat nici un concurent.

Nici un concurent nu s'a prezentat asemenea, nici la Premiul G. San-Marin, de 1,500 lei.

Pentru Premiul Statului Lazăr de 5,000 lei pe 1891 s'au prezentat patru manuscrise cu următoarele devise: 1, »Ajutorul cel mai sigur este acela pe carele însuși ți-l poți oferi.« 2, »Lumină, mai multă lumină, acesta este tipul paserei al cărei cânt îl auzim în dori; acesta ar trebui să fie și al omului și mai ales al copilului etc.« 3, »Este de dorit ca și alimentarea muncitorilor noștri să se îmbunătățească, precum trebuie a se îmbunătăți casa în care locuiesc și hainele cu cari se îmbracă.« I. Ionescu. 4, »Amicul agricultorului.«

Pentru Premiul Neuschotz de 1,500 lei, publicat pentru întâia oară în acest an, s'au prezentat următoarele publicațiuni. 1, Dr. Val. G. Negrescu: Despre friguri. București 1889. 1 broș. 8°. 2, Dr. Val. G. Negrescu: Mersul ultimelor epidemii de variolă în țară. București 1889. 1 broș. 8°. 3, Dr. Val. G. Negrescu: Compendiu anuar de experimente terapeutice și remedii noi din 1889. Focșani 1890. 1 vol. 8°. 4, Al. Vasiliu: Despre animalele domestice. Iași 1891, 1 br. 8°.

La pândă.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Rinocerul, animalul diform, lenios, dar de o putere uriașă, și tigrul, selbaticul cel mai cumplit, stau în luptă față în față.

Obiectul luptei este puiul rinocerului, pe care mama vră să-l scotă din ghiarele tigrului.

Locul unde rinocerul se află mai bine, este deșiul nepătruns de oameni al trestiișurilor grozav de mari, unde animalul crâncen își face drum cu talpele sale late și unde își așază cuibul. Rinocerul odată pe an, în luna lui april sau maiu, fătă un singur puiu, pe care îl grigeșce cu o dragoste și gingășie nepreșpusă la un astfel de dobitoc diform și prost.

Atunci el numai arareori își părăsește culcușul și nu se duce decât numai pe câteva clipite, să se scalde. Tigrul care a stat la pândă, a usat chiar de momentul acesta, ca să răpescă puiul păzit cu multă temere al rinocerului. Mama inse la urlătul micuțului seu, a alergat cu iuteală și cu furie neobișnuită, in-

tru ajutor și sare spre tigrul. Și acest selbatic înfricoșat, care în alte casuri și cu elefantul primeșce lupta, acumă se retrage, căci instinctul i spune, că furia rinocerului va umili puterea mare a tigrului.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șcrii literare. *Di Ionescu-Gion* a publicat la București în broșură ultima sa conferință dela Ate-neu: »București în epoca revoluțiunii franceze.« — *Di Ioan Slavici* a publicat la București volumul II din »Istoria universală« partea primă, istoria antică. — *Di dr. G. Crăinicean*, medic de batalion în România, ca delegat pentru al X congres internațional de medicină din Berlin, a făcut ministrului de resboiu o dare de sémă despre misiunea sa științifică, care s'a publicat apoi în »Monitorul Oștei.«

Istoria Românilor din Dacia Traiană. Din această scriere de mare însemnătate a dlui A. D. Xenopol a eșit de curând și volumul al IV. Acesta cuprinde istoria modernă, partea I și anume epoca dela Matei Basarab și Vasile Lupu, până la fanarioți, adeca istoria anilor 1633—1714, pe 660 pagini mari. De și restimpul este, comparativ cu acele espuse în volumurile precedente, scurt, el este plin de fapte însemnătore, ceea ce esplică cum se face de acest volum este tot atât de întins ca și acel al III-lea. Domniile paralele ale lui Mateiu Basarab și Vasile Lupu, cu espunerea covârșitorei inriuriri grecești ce se stabileșce încă de pe timpul lor în Muntenia și Moldova și cu faptul insemnat al introducerii limbii române în biserică, sânt urmate de un studiu amănunțit de cel mai mare interes asupra aședămintelor juridice atât acele ce au precedat legiurile domnilor ingemănați, cât și acestor legiuri enșeși. Luptele Românilor contra Turcilor, purtate în Muntenia cu deosebire de familia Cantacuzineșcilor, domnia cea lungă și plină de interes a lui Constantin Brancoveanu, debaterile păcii dela Carloviț, care aduseră atât de aprôpe perirea țerilor române, și în sfârșit un insemnat capitol asupra culturii acestui restimp, cu o analiză amănunțită a cronicarilor și scriitorilor moldoveni și munteni, étă în puține cuvinte bogatul cuprins al acestui volum.

Prelegeri publice în Cernăuți. Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina aduce la cunoștința pré onoratului public, că în anul acesta se va ține un ciclu de prelegeri publice ș. a. 1, Sâmbătă în 23 martie (4 aprilie) a. c. va deschide acest ciclu dl profesor Gherasim Buliga, vorbind despre »Importanța limbei materne la cultivarea unui popor.« 2, Luni în 25 martie (6 aprilie) a. c. va ține Cucerencia sa domnul Dimitrie Dan o prelegere, vorbind despre »Țigani.« 3, Sâmbătă în 30 martie (11 aprilie) a. c. va vorbi dl profesor Grigori Halip despre »Insemnătatea vinurilor din pôme și fabricarea lor.« 4, Duminică în 7/19 aprilie a. c. va ține dl Nic Tarasievici o prelegere intitulată: »Schite etnografico-istorice despre teritoriul Bucovinei din timpurile antice până la ivirea Dacilor.« Tôte prelegerile se vor ține în localitățile Societății, șoséua Transilvaniei nr. 7. Intrarea gratuită. Inceputul la 6¹/₂ ore sêra.

Premii literare. Societatea geografică din București publică pentru anul viitor următoarele premii: 1000 lei dați de A. S. R. principele moștenitor, 1000 lei dați de societatea »Dacia România«, 1000 lei dați de clubul regal, 500 lei dați de M. Balș, 500 lei dați de Ha'fon, 500 lei dați de Mares.

Cel mai vechiu manuscris al bibliiei. Manuscrisul renumitei biblii grecești, din biblioteca Vaticanului, se va da acum la lumină. Acesta e cel mai vechiu

manuscript al bibliei din câte se cunoșce până azi, și este scris după chipul manuscriptelor vechi egiptene pe un pergament fin de piele de ant'opă. Câțiva oameni învățați presupun, că acest manuscript al bibliei este unul din cele 50 de volume, pe cari împăratul Constantin le-a lăsat să se scrie prin Eusebiu și le-a dăruit celor mai însemnate biserici din împărăția sa. Dar judecând după pergamentul și modul cum e scrisă biblia, e cu puțință ca ea să fie chiar cu mult mai vechiă.

Un nou organ de publicitate. Comitetul Ligei române din București va scote un nou organ de publicitate, care va eși duminica și în serbători.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale și muzicale. *Dna Aristita Romanescu și dl Gr. Manolescu* vor da și în Galați cinci reprezentațiuni din repertoriul ce vor juca anul acesta în Carltheater din Viena. *Basistul Teodorescu* dela Teatrul Național din București va pleca în Italia spre a face studii muzicale mai nalte. *Dna Darclée* cu trupa italiană de operă va începe debutul în Teatrul Național din București la 1/13 aprilie, cu opera «Faust.» *Lăutarii români* din București, cari au cântat la espositia din Paris, acuma cutrieră orașele din Franca. *Dna Zoe Chrisenghi.* Zina de Nori, a cântat cu mare succes la Paris în concertul dat de societatea presei.

Corul mitropolitan din Iași. sub conducerea dlui G. Musicescu, va da la 25 martie v. (6 aprilie n.) acolo al 37-le concert coral, cu concursul doarei Alice Holban și al dlui Cristea Georgescu. Se vor cânta arii din opere și alte compoziții clasice; dar partea a treia din programă s'a compus numai din piese românești, de dlui Musicescu și Flondor.

Opere române noue. În stagiunea viitoare Teatrul Național bucureșean va avea la dispoziție trei opere noue românești. Una de dl Ed. Wachmann, cu libretul de dl Obedenar; alta de repozatul Otremba, despre care mai vorbirăm în colónele foii noastre, cu libretul de Beldicean; iar a treia de dl M. Cohen. Vom vedé câte se vor reprezenta din ele.

Corurile vocale din popor. *Corul din Chitihaz,* comitatul Bichiș, a dat la 2/14 martie concert popular cu petrecere de joc, care a reușit foarte bine; corul a cântat cele mai frumoșe compoziții naționale. — *Corul din Foeni,* comitatul Torontal, a ținut prima sa producție în cântări la 12 martie n., sub conducerea coristului din Chiseteu Dimitrie Suman, în fața unui public mare, în frunte cu dna Laura de Mocsonyi, véduva ilustrului Andrei Mocsonyi de Foen. La succes au contribuit mult membrul Ioan Țibu și învățătorul Matei Milencovici. — *Scolarii și Fizeș,* comitatul Timiș, au dat la 3/15 martie sub conducerea învățătorului Martin Țap, o producție în cântări naționale și în declamațiuni, după care a urmat joc.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Pentru sinodul arhidieceosan din Sibiu s'au mai ales următorii deputați din cler: la Hațeg protopresbiterul Ioan Rațiu, la Ilia protopresbiterul Avram Pécuaru, în Zarad prot. Vas. Dămian, la Geoagiu ases. consist. N. Cristea, la Câmpani prot. Rogu Furdui, în Solnoc prot. Teodor Herman, la Bistrița prot. Galacteon Șagău, la Târnava ases. consist. Zacharie Boiu, în Treiscaune prot. D. Coltofean, la Bran prot. Traian Mețian, la Făgăraș protopresbiterul Iuliu Dan.

In dieceosa Caransebeș alegerea deputaților pentru sinodul eparchial s'a fiesat astfel: pentru deputații din cler ziua de 28 martie v. (9 aprilie n.), pentru mireni 31 martie v. (12 aprilie n.), scrutiniul pentru acești din urmă se va face la 7/19 aprilie.

Dieceosa Aradului. Alegerile deputaților pentru sinodul eparchial din Arad s'au fiesat astfel: alegerea deputaților din cler pe teritoriul consistoriului aradan se va face la 7 aprilie n., pe al Orăzii-mari la 8/20 aprilie. Sinódele parohiale pentru alegerea deputaților mireni în totă dieceosa se vor întruni la 5 séu 12 aprilie n.

Reuniunea Mariană a învățătorilor gr. c. din părțile năsăudene s'a ținut adunarea sa generală la 16 martie n. în Năsăud. La deschidere a presidat vicepreședintele Ioan Iarda, carele împărtăși, că vicariul Grigoriu Moșiș abdicând dela postul de vicar, se consideră ca dispensat și dela oficiul de președinte al Reuniunii. La propunerea membrului Ignatie Seni, adunarea a decis să-l rōge a rămâne și mai departe președinte al reuniunii. După ședință, o deputațiune comunică acésta fostului vicar, dându-i și o adresă de incredere; dēnsul primi iarăș conducerea până la denumirea noului vicar. Dintre lucrările adunării amintim următoarele: În ședința primă dnii Petru Tofan și Ales. Pop au ținut prelegeri practice; iar dl Iuliu Pop o cetit o lucrare proprie. În ședința a doua, dl Ioan Pop Reteganul a raportat, că ambele tractate practice au fost corecte. S'a discutat apoi tesa «asupra ocupațiunilor domestice ale școlarilor», fiind referent dl Clement Grivase. Dl Ioan Pop Reteganul s'a însărcinat ca pentru adunarea viitoare să lucreze tesa «Coregerea ocupațiunilor domestice.» În slērșit s'a discutat compunerea împărțirii orelor și s'a hotărât ca în timp de doué luni învățătorii să facă câte un plan.

Institutul de bacteriologie din București a devenit model pentru toate țările din Orient. Guvernul grecesc, voind să infinteze în Atēna un astfel de institut, precum aflăm din «Timpul», a însărcinat pe dl Tombasi, secretarul legațiunii eline din București, să viziteze institutul de pe cheiul Dîmboviței. Dl Tombasi s'a indeplinit în săptămâna trecută însărcinarea, cu care ocaziune a rugat pe dl dr. Babeș să-i dea regulamentul organic al institutului și să-i comunice mai multe amenunte trebuitoare. Dl dr. Babeș cu cea mai mare plăcere s'a pus la dispoziția însărcinatului guvernului elin.

CE ENOU?

Știri personale. *Dnii I. G. Lahovari și Gr. Tocilescu* vor fi trimiși la Viena de către Societatea Geografică din București, spre a luá parte la congresul de etnografie balcanică. — *Dl Emilian Isopescu,* adjunct la judecătoria cercuală din Solca, a fost transferat în aceeași calitate la Rădăuți. — *Dl Ihe Dan,* auscultant, a fost numit adjunct la judecătoria cercuală din Zastavna.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul *Betleean* se va întruni pentru constituire la 5 maiu n. în Betlean, unde s'a convocat din însărcinarea comitetului Asociațiunii, de către dl vice-protopop Grigoriu Pușcariu.

„Silvania”, institutul de credit și economii, din Șimleu, a ținut adunarea sa generală la 22 martie, sub presidiul dlui președinte vicarul Alimpiu Barbolevici. Raportul direcțiunii a făcut cea mai bună impresiune, căci s'a constatat un progres îmbucurător. Circulațiunea cassei a fost 3.040,527 fl. 67 cr.; în anul trecut institutul s'a cumpărat casă, în loc de

frunte, care a costat 10,002 fl. 91 cr., cu toate aceste vinitul curat s'a urcat la 10,780 fl. 4 cr. Din suma acesta 2464 fl. 24 cr. s'a dat fondului de rezervă, ca dividende s'au împărțit 8%, ca tantieme și onorarii 7434 fl. 80 cr.; pentru scopuri culturale și de binefacere s'au votat 881 fl. și anume: pentru școala de fetei din Șimleu a Reuniunii femeilor române selăgene 300 fl., pentru școala română gr. c. din Șimleu 70 fl., pentru școala română gr. c. din Crasna 50 fl., pentru școala română gr. c. din Bocșița 40 fl., pentru biserica română gr. c. din Vârșolț 150 fl., pentru studenții săraci și cărți școlare 50 fl., tacsă de membru fondator la Asociațiunea transilvană 201 fl., tacsă de membru fondator la Reuniunea învățătorilor români din Selagiu 20 fl. S'a ales apoi în direcțiune: George Pop de Băsești președinte, Andrei Cosma director executiv, Ioan Angyal, canonicul oradan Artemiu Șarcadi, dr. Ioan Nichita, protopopul Teodor Pop, protopopul Ioan Serb, dr. Ioan Maniu totodată și avocat al institutului, Aug. Marcus, Vasiliu Patcaș, Florian Marcus și Daniil Delei; iar în comitetul de revizuire vicarul Alimpiu Barbolovici, care inse a abdis. Mai aflăm că secretar s'a ales dl Iosif Diamandi din Oradea-mare.

Esposiția din Timișoara. La 19 iulie se va deschide în Timișoara o esposiție industrială și economică bănățenă, inițiată de camera comercială și industrială din Timișoara. Numita cameră s'a adresat și către fruntașii români din Timișoara, ca să indeme poporul român a lua parte la acea esposiție. Clasa inteligentă română, ținând mai multe ședințe, a decis să spriginască întreprinderea; a ales un comitet, care în numele ei să facă pașii trebuitori. Comitetul acesta constituit sub presiunea dlui Pavel Rotariu, secretar dl I. V. Bărcian, face acum un apel către publicul român din Bănat și în deosebi către țerancele române, să ia parte în număr cât mai mare la această esposiție, unde se ofere privilegiu bun spre a proba lumii puterea culturală a elementului român. Esposiția se va închide la 30 septembrie.

Esposiție de vite în Tilișca. Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu va arangia la 7 maiu n. în comuna Tilișca o esposiție de vite. Esposiția se va mărgini de astadată la vitele cornute, cu excepțiunea caprelor. Se vor primi numai vitele locuitorilor din comunele Tilișca, Cacova, Sibiel, Săcel, Vale, Seliște, Gales, Rod, Aciliu și Mag. Se vor da douăzeci și una de primii, în suma totală de 65 fl. Juriul s'a compus în persoanele dlor: Eugen Brote, ca președinte al juriului; Demetriu Comșa, profesor în Sibiu; Sabin P. Barcianu, dirigent al economiei de instrucțiune din Rășinari; Stefan Millea, notar din Tilișca; Ioan Popescu, econom de vite din Sibiel; Achim Gripu, econom de vite în Săcel; Mihail Stănilă jun., econom în Vale; Stan Vulc, primar și econom în Seliște; Nicolae Marcu, econom în Gales; Tănase Moga, econom în Mag. Membrii absenți s'au impedești dela vot se înlocuesc prin alegerea altor persoane potrivite.

Șoiri străine. La Toulouse se va deschide în 3/15 maiu o esposiție internațională de electricitate, mecanică, chimie industrială, igienă, și arte decorative; esposiția va ținé până la 15 septembrie. — *Ținérul rege al Serbiei* va face în anul acesta o călătorie la Petersburg; se țice, că ar fi vorba și de un proiect de logodire a regelui cu o princesă rusă. — *Din Gand* se scrie, că cu ocaziunea serbărilor universitare, care s'au dat țilele trecute în acel oraș, delegații români ai universităților din București și Iași, au fost serbătorii în mod excepțional. — *Din Rusia*

se scrie, că ministerul căilor ferate de acolo a ordonat tuturor funcționarilor de origine străină să se naturalizeze în decursul acestui an; cei cari nu vor asculta de acest ordin, vor fi destituiți. — *Din Sofia* se anunță, că acolo la 28 martie, în grădina publică orășănescă, un necunoscut a impușcat pe ministrul de finanțe Belcioff, carele a și murit; se crede că ucigașul, care a fugit, a voit să impușce pe ministrul președinte Stambulov, care mergea împreună cu Belcioff și că numai din greșelă a nimerit pe acest din urmă.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin. a 3 din post.	Ev. dela Marcu c. 8, gl. 3, a inv 11.		res. ap
Duminecă	24 Par. Zacharie	5 Emilia	5 30 6 35
Luni	25 (?) Bunavestire	6 Celest	5 29 6 36
Marti	26 Sob. Arch. Gavriil	7 Cain	5 27 6 37
Mercuri	27 Cuv. Mar. din Tes.	8 Amant	5 26 6 39
Joi	28 Cuv. Ilarion	9 Maria Cl.	5 24 6 40
Vineri	29 Cuv. Marcu	10 Esechiel	5 21 6 42
Sămbătă	30 Par. Ioan	11 Leo cel mare	5 20 6 43

➔ **Trelluniul ianuarie-martie** va espiră cu nr. viitor. Rugăm pe abonați să-și innoiescă abonamentele de timpuriu.

Fondată în 1850.

CAROL DELL' ORTÓ

negustorie de sēmēnte, la „Cununa Verde“
sēmēnte economice, de grădini și de flori.

Am onōrea a recomandă onorab. public economical sēmēntele mele de luernă francosă și ungu-rōscă lipsită de tortoțel, sēmēntele de trifol roșu stirian, asemenea veritabilele și de nou imbunătă-țitele sēmēnte de napi de nutreț Doblos oberndor-flanl, de soiul cel mai plăcut, de mărimea unei sticle urieșe, semilungureți, pentru oari garantez.

Am la dispoziție sēmēnte de ierbă engleză, care se pōte cosi de trei ori, de pașiște și mestecătură de ierbă decorativă.

Așteptând cu cea mai mare promptitudine com-mandele onorab. public economical, remân

cu stimă deosebită

Carol Dell' Ortó.

Oradea-mare, piața St. Ladislau, casa Kovács.

➔ La dorință trimit franco contocurenturi ilustrate. Comandele provinciale se efectuează repede și punctual; la comandele mai mari nu se compută spese de impachetare.

(3) 3—3.

Proprietar, redactor respunțător și editor: **IOSIF VULOAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.